

Remko Wiltjer

De constructeur

Een goede (hoofd)constructeur is onmisbaar voor een succesvol bouwproject. Zo luidde de laatste zin in mijn vorige bijdrage aan *Cement*. Maar wie of wat is een goede constructeur? Een constructeur is volgens mij iemand die logisch denkt, rechtlijnig en degelijk is. Hij doet niet gek, kiest beproefde methodes en komt met duidelijke oplossingen.

Het ergert mij wel eens dat het me zo moeilijk lukt om het logische, eenvoudige en rechtlijnige los te laten. Als ik vroeger met mijn kinderen aan het tekenen was, kwamen naast hun vrolijke kringen en krassen van mij altijd duidelijke objecten op het papier: huizen met een rechte schoorsteen, een brug of een fiets. En toen we onze tuin gingen aanleggen, kwam mijn ontwerp niet verder dan een veldje gras, een recht pad en wat perkjes met bloemen en struiken. Zelfs wanneer ik geheel willekeurig de bloembollen heb gepoot, blijken de bloemen maanden later in rechte lijnen op te komen. Deze sterke hang naar duidelijke, logische oplossingen komt van pas bij het ontwerpen van constructies en het financieel haalbaar maken van complexe projecten. Een constructeur denkt in duidelijke draaglijnen en een heldere krachtsafdracht. Terwijl de architect geoefend is om de te denken in ruimten, functies en esthetische beelden, moet de constructeur de draagstructuur en de logica van het bouwen bewaken.

Uiteraard kijken beiden af en toe over de schutting. Zo zijn er constructeurs die een beetje naar de kant van de architect neigen. Bij mijn voorgangers van deze reeks columns in *Cement* zag je die neigingen ook wel eens. Er zijn zelfs constructeurs die op de stoel van de architect gaan zitten; sommigen noemen zich ook architect. Het bijna overdreven rekening houden met de wensen van de architect kan het vrije denken belemmeren en kan leiden tot het klakkeloos volgen van deze architect. In mijn overtuiging moet de constructeur juist trachten een heldere, veilige draagstructuur in het bouwwerk te brengen. Door zich te concentreren op de constructie en de krachtsafdracht kan hij goed tegenspel bieden en het project een heldere structuur geven. Ik geniet ervan als het me is gelukt om een project te realiseren met 'mijn' draagconstructie.

Dan zijn er ook nog architecten die een beetje constructeur zijn; hun ontwerpen lijken direct al een logica te vertonen. De rol van de constructeur is dan niet meer dan het uitwerken, berekenen en tekenen van die schijnbaar logische opzet. De echte constructeur blijft zich dan irritant lang afvragen of die opzet echt wel zo constructief logisch is. Is die netkous in Den Haag nu constructief of is het architectuur? Werkt die schuine kolom bij Renzo Piano's KPN Telecom-gebouw nu mee voor de stabiliteit of is het enkel voor het beeld? Ik heb wel eens gehoord dat men Calatrava

een constructeur noemt, maar hij is in mijn ogen een architect en heeft in die functie prachtige gebouwen gemaakt.

Denk dus niet dat een constructeur niet geniet van architectuur of wars is van minder logische vormen. Ik houd van architectuur en ben blij dat ik mag meewerken aan het tot stand komen van mooie bouwwerken. Het lukt mij alleen niet om het zelf te bedenken.

'Constructeur' is voor mij ook zeker geen verkeerde term. Ik weet dat anderen pleiten voor termen als 'adviseur constructie' of 'constructief ontwerper'. Voor mij is dat niet nodig hoor: 'constructeur' is een duidelijk begrip, een degelijk beroep, en leidt bijna tot die heldere en logische levensstijl.

Het mooie van dit beroep zit dan ook in de samenwerking met de architect. Pas wanneer de architect een idee heeft gelanceerd komt de creativiteit bij mij als constructeur op gang. Noem het latent aanwezige creativiteit. Dan pas krijg ik inspiratie: kan dat bijzondere beeld van de architect gerealiseerd worden met een relatief eenvoudige constructie? En dat eenvoudige hoeft niet per se betrekking te hebben op de engineering. Het mag best complexe theorieën, berekeningen of tekeningen nodig hebben, maar de uitvoering moet zo eenvoudig mogelijk zijn. Het is immers wel de bedoeling dat het ontwerp tot uitvoering gebracht wordt.

Mijn denkwijze en streven naar doelmatigheid staan in ons bureau bekend onder de term 'Kiss', het 'Keep it stupid simple'. Ik ben dan ook allergisch voor berekeningen zo dik als telefoonboeken, die complexe uitwerkingen bevatten van het doorrekenen van een gebouw, terwijl een logisch schema slechts enkele A4-tjes nodig zou hebben. Door te weinig of te laat participeren in het ontwerpproces, blijft er voor sommige constructeurs weinig anders over dan het 'recht rekenen' van het bouwkundige ontwerp.

Soms kan het niet anders, maar de constructeur zou vaker een gezonde luiheid moeten hebben, waardoor een project simpeler en duidelijker, maar ook slimmer en veiliger wordt.

Kortom, een goede constructeur is geen architect. Wel zorgt hij ervoor dat het architectonisch ontwerp, in samenwerking met de architect, zo goed mogelijk kan worden gerealiseerd door middel van een heldere, veilige draagconstructie. En daar is niets mis mee! ■

